

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

*Valtatie 5 on osa Suomen tärkeintä pää-
tieverkkoa Helsingistä Lahden, Mikkelin
ja Kuopion kautta Kajaaniin. Euroopan
komissio on myös ehdottanut sitä osaksi
Suomen kattavaa verkkoa, jolloin se on
osaltaan yhdistämässä eri EU-jäsenmai-
den välistä liikennettä sekä parantamassa
yhteyksiä myös EU:n ulkopuolelle. Nykyi-
sessä tilassaan valtatie 5 ei suunnittelu-
alueella täytä Suomen tärkeimmille pää-
teille asetettuja vaatimuksia. Liikenne-
turvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden
parantamiseksi sekä liikenteen aiheutta-
mien haittojen lieventämiseksi Pohjois-
Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-
keskus (ELY) on käynnistänyt suunnittelun
valtatien 5 parantamiseksi välillä Hietan-
nen–Pitkäjärvi. Hankkeen ensimmäisenä
vaiheena on lakisääteinen ympäristövaiku-
tusten arviointimenettely (YVA-menettely),
joka toimii maantielain mukaisen yleis-
suunnitelman laadinnan lähtökohtana.*

Valtatie 5 Hietanen–Pitkäjärvi, YVA-menettely ja yleissuunnitelma

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Hanke

Valtatielle 5 välillä Hietanen–Pitkäjärvi laaditaan yleissuunnitelma. Suunnitteluosuus on pituudeltaan noin 19 kilometriä sijoittuen Mikkelin kaupungin ja Hirvensalmen kunnan alueille. Väli Hietanen–Otava parannetaan joko nykyisellä paikallaan tai todennäköisemmin uudelle linjaukselle lähemmäs rataa noin seitsemän kilometrin matkalla. Liikenteellisesti soveltuvin poikkileikkaus on tällä välillä keskikaiteellinen 1+2-kaistainen nk. ohituskaistatie. Väli Otava–Pitkäjärvi parannetaan lisäämällä nykyisen tien kaistamäärää ja varustamalla se keskikaiteella. Koko suunnitteluosuudella sallitaan vain eritasoliittymiä.

Ennen yleissuunnitelman laatimista suoritetaan lakisääteinen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely), jonka aikana eri vaihtoehtojen ympäristöön kohdistuvat vaikutukset arvioidaan ja vertaillaan yleissuunnitelman laadinnan lähtökohdiksi. Hankkeesta vastaa Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteysviranomaisena toimii Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue.

Tausta

Mikkeli on seudun liikenteellinen solmupiste. Seudun kunnat ovat kytkeytyneet viitostiehen joko suoraan tai alemman tieverkon välityksellä. Selvitysalueella on monimuotoista ympäristöä kaupunkialueesta maaseutuun. Suunnittelualue alkaa Hietasesta ja kulkee Otavan taa-jamaa sivuten, Tikkanen ja Orijärven kautta Mikkelin kaupunkialueelle. Pitkäjärven eritasoliittymä toimii kaupungin sisään tuloporttina. Mikkelin eteläosien yhteyksiä valtatielle 5 on tarpeen parantaa maankäytön kehittyessä.

Nykytilanteen ongelmana valtatieympäristössä on erityisesti melu suurten liikennemäärien myötä. Valtatie 5 nykyinen vuorokausiliikennemäärä on välillä Hietanen–Otava 6 700 ajoneuvoa vuorokaudessa ja Otava–Mikkeli-välillä 9 100 ajoneuvoa vuorokaudessa. Raskasta liikennettä kulkee noin 15 % arkipäivien koko liikennemäärästä. Alustavan liikenne-ennusteen perusteella valtatie 5 ennusteliikennemäärä on vuonna 2040 Hietanen–Otava-välillä noin 8 500 autoa vuorokaudessa ja Otava–Mikkeli-välillä noin 12 000 autoa vuorokaudessa. Tieosuudella on liikenneturvallisuuden kannalta ongelmallisia kohteita ja turvallisuusongelman voidaan odottaa pahenevan liikenteen kasvaessa. Tieosuudella tapahtui vuosina 2007–2011 yhteensä 66 poliisin tietoon tullutta liikenneonnettomuutta, joista 11 oli henkilövahinkoihin johtaneita onnettomuuksia.

Suunnittelualueen sijainti.

Hankkeen tavoitteita

- Parannetaan liikenneturvallisuutta
- Edistetään liikenteen sujuvuutta
- Parannetaan kevyelle liikenteelle yhteyksiä ja joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä
- Vähennetään liikenteen melu- ja päästöhaittoja
- Tuetaan ja edistetään alueen maankäytön kehittämistä
- Ympäristöhaitat pyritään estämään tai pitämään kohtuullisina

Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA)

YVA-menettelyn tarkoituksena on tuottaa tietoa hankkeen eri vaihtoehtojen ympäristövaikutuksista päätöksen teon pohjaksi. YVA-menettelyn päätyttyä hankkeesta vastaava tekee päätöksen vaihtoehdosta, jonka pohjalta ryhdytään laatimaan maantielain mukaista yleissuunnitelmaa. Liikennetekniset ratkaisut esitetään YVA-menettelyn aikana yleispiirteisellä tarkkuudella.

YVA-menettely jakaantuu kahteen vaiheeseen. Ensimmäisessä vaiheessa on laadittu ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma), joka on suunnitelma siitä, mitä ympäristövaikutuksia arvioidaan ja miten arviointi suoritetaan. YVA-ohjelmassa esitetään hankkeen perustiedot, tutkittavat vaihtoehdot ja ympäristön nykytila, osallistuminen ja tiedottaminen. Arviointimenettelyn toisessa vaiheessa suoritetaan vaikutusten arviointi, jonka tulokset kootaan ympäristövaikutusten arviointiselostukseen (YVA-selostus).

Arvioitavat vaihtoehdot

Ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä tutkitaan viittä vaihtoehtoa. Vaihtoehtoja verrataan nykytilanteeseen eli vaihtoehtoon 0, jossa valtatie 5 säilyy nykyisellään.

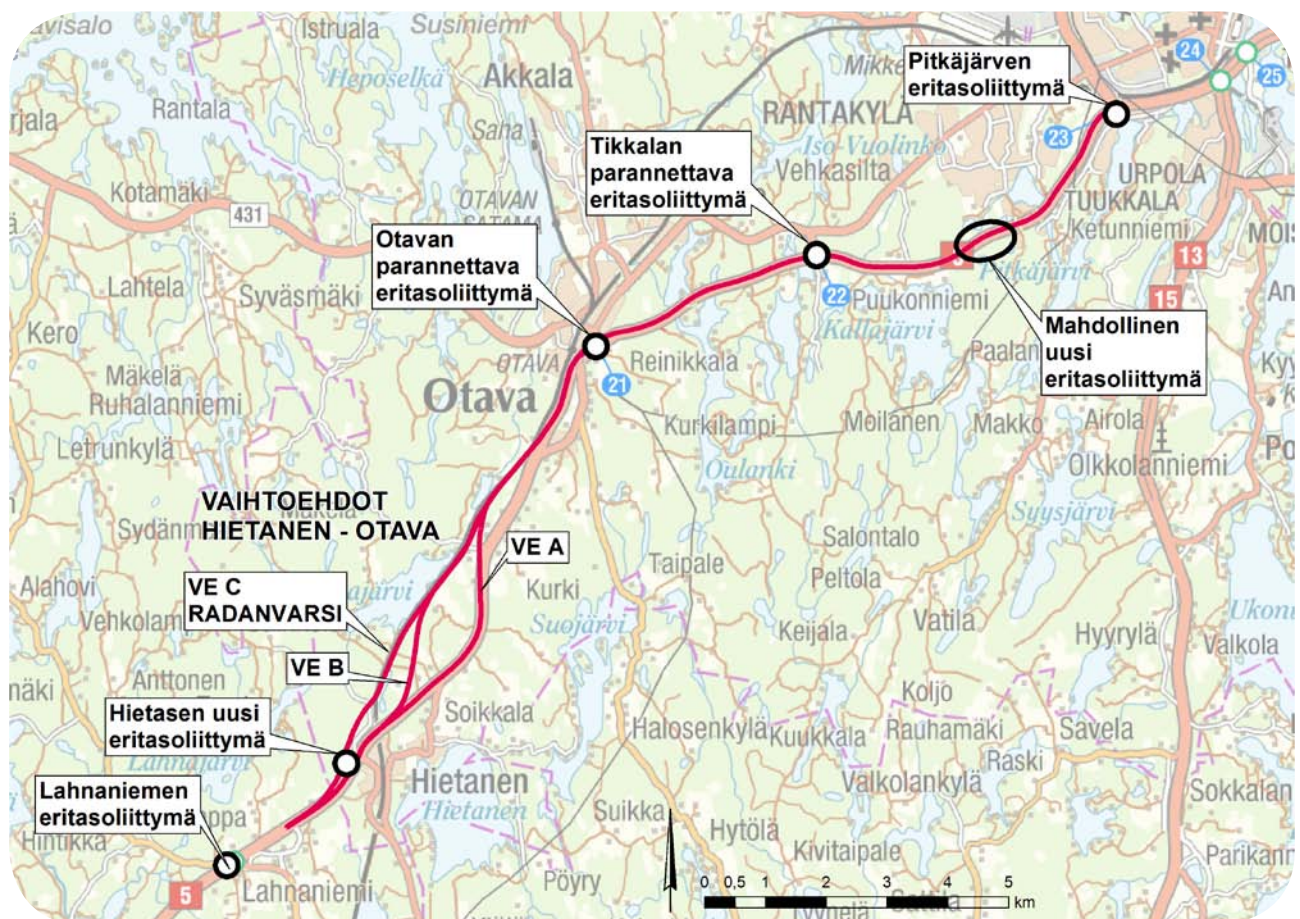
- **Vaihtoehto 0+:** nykyistä valtatietä parannetaan pienillä toimenpiteillä
- **Vaihtoehto 0++:** nykyiselle valtatielle tehdään hieman 0+ järeämpiä toimenpiteitä, mutta tieosuudesta ei muodostu yhtenäistä korkealuokkaista valtatietä
- **Vaihtoehto A:** valtatie parannetaan korkeatasoiseksi pääosin nykyisellä paikallaan, lukuun ottamatta lyhyttä osuutta Otavan eteläpuolella
- **Vaihtoehto B:** valtatie parannetaan korkeatasoiseksi uuteen maastokäytävään Hietasen pohjoispuolelta Otavaan, muilla osuuksilla parantaminen tapahtuu nykyisellä paikallaan
- **Vaihtoehto C "Radanvarsi":** valtatie parannetaan korkeatasoiseksi uuteen maastokäytävään Hietasen eteläpuolelta Otavaan, Otavasta Mikkeliin parantaminen tapahtuu nykyisellä paikallaan.

Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointi perustuu lähtötietoihin sekä vuorovaikutuksen kautta saatuun tietoon paikallisista erityispiirteistä. Nykytilanteen analyysin perusteella arvioinnin painopistealueita tässä hankkeessa ovat seuraavat:

- **Asutukseen, ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvat vaikutukset:** Nykyisellään melun ongelma-alueita.
- **Liikkumiseen kohdistuvat vaikutukset:** Estevaikutus, päätien liikenteen sujuvuus, kevyt liikenne, joukko-liikenne, maa- ja metsätalousliikenne sekä paikallinen liikenne.
- **Liikenneturvallisuus:** Liikenneturvallisuuteen liittyy monia vakavia ongelmia.
- **Luonnonoloihin kohdistuvat vaikutukset:** Erityisesti liito-oravien esiintyminen suunnittelun kannalta hankalissa kohdissa sekä eläinten kulkureittien turvaaminen.
- **Maisemaan kohdistuvat vaikutukset:** Keskeisiä kohteita koko suunnittelualueella ovat vesistöjen ylitykset ja järvien läheisyys.
- **Maankäyttö ja yhdyskuntarakenteelliset vaikutukset:** Kuinka suunnitelma vastaa Mikkelin seudun maankäytön tavoitteita realistiselta pohjalta.

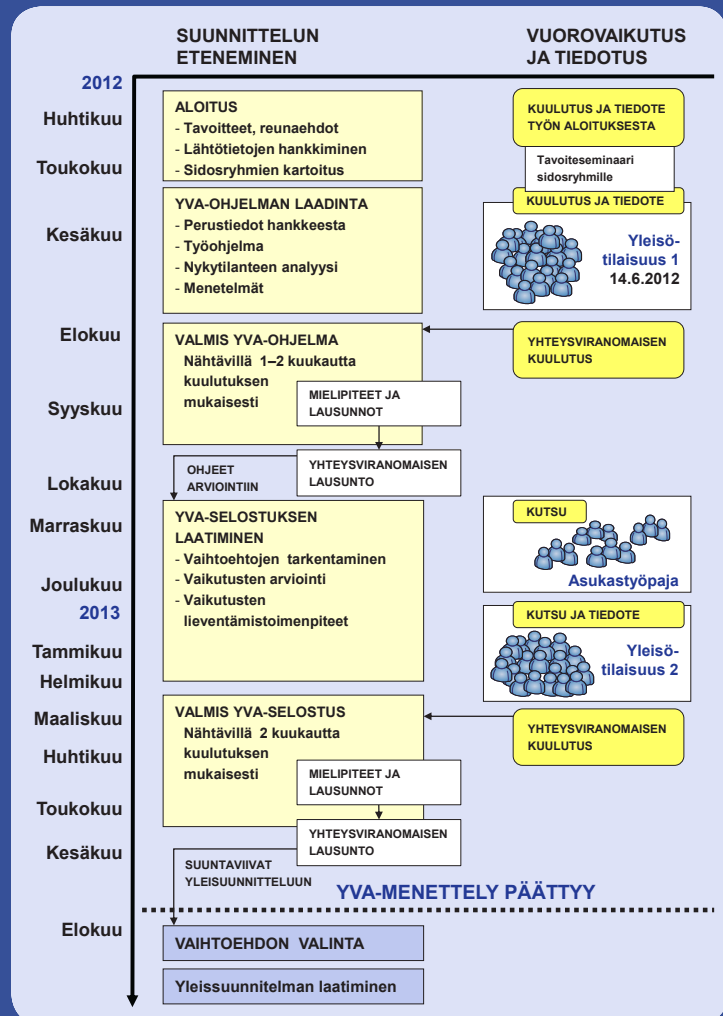
Tutkittavat vaihtoehdot.

YVA-menettelyn vaiheet ja osallistuminen

Hanke käynnistyi huhtikuussa 2012 ja YVA-ohjelma valmistui elokuussa 2012. Hankkeen yhteysviranomaisen kuuluttaa YVA-ohjelman valmistumisesta ja asettaa sen nähtävillä. Nähtävillä olon aikana ohjelmasta voi antaa palautetta. Lausuntojen ja mielipiteiden perusteella yhteysviranomaisen antaa ohjelmasta oman lausuntonsa kuukauden kuluessa nähtävillä olon päättymisestä. YVA-ohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella toteutetaan ympäristövaikutusten arviointi. Tulokset kootaan YVA-selostukseen, joka valmistuu keväällä 2013. Arviointiselostus on nähtävillä kaksi kuukautta.

Alueen asukkailla, maanomistajilla ja kaikilla hankkeesta kiinnostuneilla on mahdollisuus osallistua suunnittelutyöhön ja vaikutusten arviointiin. Tiedottamista tehdään avoimesti ja osallistumismahdollisuuksia järjestetään suunnittelun eri vaiheissa. Hyvin toteutettu vuoropuhelu lisää suunnitteluratkaisujen laatua ja yleistä hyväksytävyyttä. Palautetta hyödynnetään koko suunnittelun ajan ja vaikutusten arvioinnin ajan ja toimitetaan hankkeen jatkosuunnitteluun lähtötiedoksi.

YVA-menettelyn eteneminen, tiedottaminen ja vuoropuhelu.

Hankkeesta tiedotetaan tiedotteiden sekä internetin välityksellä. Hankkeen internet-sivuilla ovat osoitteessa <http://www.ely-keskus.fi/fi/liikenne/tiehankkeet/pohjoissavo/vt5hietanenpitkajarvi>. Ensimmäinen yleisötilaisuus järjestettiin kesäkuussa 2012 YVA-ohjelman luonnosvaiheessa. Seuraava yleisötilaisuus järjestetään YVA-selostusvaiheessa keväällä 2013. Hankkeen aikana järjestetään lisäksi asukkaille ja muille sidosryhmille tarkoitettuja työpajoja.

Mielipiteet YVA-ohjelmasta osoitetaan yhteysviranomaiselle.

Hankkeesta vastaava

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Liikenne- ja infrastruktuuri -vastualue

Käyntiosoite: Kirkkokatu 1, Kuopio
Postiosoite: PL 1117, 70100 Kuopio

Yhteyshenkilö

Timo Järvinen

puh. 040 075 1943

etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Yhteysviranomaisen

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Ympäristö ja luonnonvarat -vastualue

Käyntiosoite: Jääkärintie 14, Mikkeli
Postiosoite: PL 164, 50101 Mikkeli

Yhteyshenkilö

Jouni Halme

puh. 040 822 0571

etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

YVA konsultti

Sito Oy

Tietäjantie 14, 02130 Espoo

Yhteyshenkilöt

Rauno Tuominen

puh. 020 747 6139

Veli-Markku Uski (YVA-vastuuhenkilö)

puh. 020 747 6641

etunimi.sukunimi@sito.fi